

ПЕРЕКЛАД У ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ АНГЛІЙСЬКОЮ І НІМЕЦЬКОЮ МОВАМИ

Укладачі:

Воловик Л. Б., доцент кафедри іноземних мов та українознавства, кандидат філологічних наук;

Лифар А. А., старший викладач кафедри іноземних мов та українознавства.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної дисципліни «Переклад у галузі економіки англійською і німецькою мовами» складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 035 «Філологія».

Предметом вивчення дисципліни є обсяг лексики та граматики сучасної англійської і німецької мов, який дає можливість здійснювати спілкування у сфері економіки.

Міждисциплінарні зв'язки: практичний курс першої іноземної мови (англійська), практичний курс другої іноземної мови (німецька).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин, 6 кредити ЄКТС.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Переклад у галузі економіки англійською і німецькою мовами» є вдосконалення теоретичних знань і практичних вмінь перекладу матеріалів сфери економіки з англійської і німецької мов на українську і навпаки.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Переклад у галузі економіки англійською і німецькою мовами» є навчити техніці вільного усного перекладу для потреб ділових переговорів англійською і німецькою мовами; навчити прийомам роботи з текстами економічної тематики та практично використовувати ці знання; розвивати уміння та навички ведення документації з економічної тематики англійською і німецькою мовами.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні компетентності:

Знання:

- особливості дискурсу ділового спілкування ;
- основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів сфери економіки;

- необхідний лексичний мінімум (продуктивний та рецептивний) з визначених програмою тем та найуживаніші мовні форми для стандартних ситуацій спілкування;
- граматичний матеріал (активний та пасивний) у межах окресленої тематики;
- методика пошуку, аналізу та узагальнення інформації, що міститься в тексті;
- граматичні та лексичні проблеми перекладу.

Вміння:

- використовувати у перекладі засвоєні прийоми, заходи і трансформації;
- передавати в перекладі стиль оригіналу;
- володіти техніками: послідовного та синхронного перекладу на економічну тематику;
- самостійно працювати над вдосконаленням своїх умінь та навичок читання, сприйняття німецької мови на слух, власної мови, перекладу, реферування та анотування;
- перекладати та аналізувати тексти різних функціональних стилів (офіційно-ділового, газетно-публіцистичного, науково-технічного), а також здійснювати письмовий та усний переклад спеціально підготовлених викладачем різних видів текстів на подолання мовних лексико-граматичних та стилістичних труднощів.

Способи мислення: словесно-логічне, теоретичне, продуктивне, репродуктивне.

Професійні, світоглядні і громадянські якості: працьовитість, уміння приймати самостійні рішення, виявляти ініціативу, уміння домагатися результатів, бути наполегливим.

Морально-етичні цінності: відповідальність, повага до співрозмовників, опонентів по спілкуванню, толерантність.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Різновиди перекладу текстів економічної тематики.

Основні типи текстів економічної тематики та види їх перекладу (повний письмовий переклад, реферативний переклад, анотаційний переклад, послідовний і синхронний переклад). Способи та прийоми, що використовуються для перетворення формальних структур оригіналу на структури тексту-перекладу при тотожності змісту обох текстів.

Тема 2. Особливості передачі в перекладі жанрової специфіки текстів.

Лексико-семантичні особливості документів різних жанрів. Класифікація документів: апостиль, довіреність, договори, статuti, заяви, свідоцтва, патенти, посвідчення, закони тощо; оформлення реквізитів та ін.

Особливості перекладу документів адміністративно-канцелярського підстилю офіційно-ділового стилю.

Тема 3. Ділове листування з іноземними партнерами.

Структура та типи ділових листів. Запити та пропозиції. Лист-повідомлення, лист-пропозиція, лист-запит тощо. Мовленнєві штампи у ділових листах.

Тема 4. Лексичні особливості текстів сфери економіки.

Словникові та контекстуальні значення. Вибір відповідників. Термінологічна синонімія та антонімія. Значення лексичної сполучуваності при виборі слова. Запозичення та інтернаціоналізми в економічних текстах.

Тема 5. Структурно-граматичні особливості текстів сфери економіки.

Структура речень, способи їх перекладу з німецької мови на українську. Складні синтаксичні конструкції в текстах офіційних документів німецької мови.

Тема 6. Переклад та реферування наукових текстів з економіки.

Відмінність стилю монографій, статей, підручників для різного рівня студентів. Граматичні особливості: наявність складнопідрядних і складно-сурядних речень; чисельних атрибутивних груп в препозиції до іменника; широке використання пасивного стану та зворотів із не особовими формами дієслова; відсутність артиклів і т. ін. Використання запозичених слів або пояснення значень цих слів. Переклад наукових текстів з економіки, їх реферування, написання анотацій, резюме та наукових доповідей.

Тема 7. Переклад банківської та біржової документації.

Типи банківської та біржової документації: звіти, виписки з поточних рахунків. Стандартизація документів. Ділова гра «Зустріч представника банку з клієнтом щодо отримання кредиту». Складання ділових листів: «Запит на видання кредиту, відповідь на запит про надання кредиту». Переклад та реферування газетної статті з економіки.

Тема 8. Переклад документації фінансової звітності.

Типи фінансової документації: звіти, рахунки, сертифікати. Стандартизація документів. Порівняння структур фінансових звітів та балансів в країнах мов, що вивчаються. Звіти незалежних аудиторів. Ділова гра «Обговорення ціни контракту. Умови розрахунків». Складання ділового листа: «Нагадування про затримку розрахунків та відповідь на нього».

Тема 9. Переклад комерційної документації, контрактів та угод, ділових листів.

Специфіка структури контрактів та угод. Документація при виконанні умов контракту та її переклад (загальні умови поставок, Incoterms, рекламації, умови розрахунків, коносаменти тощо). Тренінг двостороннього письмового перекладу документації. Ділова гра, перегляд та опрацювання відеоряду: «Ведення переговорів та укладання договору». Складання листів: «Рекламація на поставку/якість продукту та відповідь на неї». Типи ділових листів (запрошення, листи-запити, оферта, замовлення, підтвердження та ін.). Лексичні і граматичні особливості ділового листа. Скорочення, аббревіатури, стандарти оформлення та загальноприйняті стилістичні форми в міжнародній практиці ділового листування.

Тема 10. Перекладацька діяльність на переговорах.

Специфіка перекладу в переговорах (послідовний, синхронний переклад). Психологічна та технічна підготовка до проведення переговорів і до усного перекладу. Тактика та методи ведення переговорів. Структура переговорів. Перекладацький тренінг. Особливості міжкультурної комунікації під час проведення переговорів, загальноприйняті культурно - етичні норми.

3. Рекомендована література

1. Антонюк С.М., Бурковська Л.Д. Переклад юридичної, економічної та соціально-політичної літератури. – Хмельницький: ХНУ, 2008. – 72 с.
2. Бондаренко Є.В. Документація у зовнішній економіці: листування та контракти. – Х.: Торсінг Плюс, 2006. – 224 с.
3. Мірам Г., Гон О., Морозов В., Гулик В., Голованчук М. Практикум з усного перекладу: мультимедійний формат. Посібник з англійської мови для ВНЗ. – К.: Факт, 2005. – 152 с.
4. Нестеренко Н., Лисенко К. Курс усного та письмового перекладу. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, – 248с.
5. Сергєєва О. В. Особливості перекладу економічних текстів. Тексти і завдання для розвитку навичок перекладу для студентів на пряму підготовки «Філологія. Переклад»: метод. Вказівки для студ. 5-го курсу / уклад. Сергєєва О. В. [Електронний ресурс]. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 46 с. – Режим доступу : <https://msn.tup.km.ua>.
6. Черноватий Л. М., В. І. Карабан, І. О. Пенькова, І. П. Ярощук Переклад англомовної економічної літератури. Економіка США. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2007. – 416 с. 9.

7. Басова Н. В. Немецкий для экономистов / Н. В. Басова, Т. Ф. Гайвоненко. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1998. – 128 с.
8. Бориско С. П. Бизнес курс німецької мови : навч. посіб. / С. П. Бориско. – К.: Вища школа, 2006. – 143 с.
9. Островська І. Г. Тексти актуальної соціально-економічної тематики для поглибленого вивчення німецької мови: навч. посіб. / І. Г. Островська: – К.: КНЕУ, 2004. – 265 с.
10. Щербань Н. П. Німецька мова: навч. посіб. / Н. П. Щербань., Г. А. Лабовкіна, Я. В. Бачинський, В. І. Кушнерик – К. : Чернівці, 2003. – 500 с.
11. Buscha A. Geschäftskommunikation. Ведение деловых переговоров / A. Buscha, G. Linthout: [учебное пособие]. – К. : Методика, 2000. – 160 с.
12. Conlin C. Unternehmen Deutsch. Lehrwerk für Wirtschaftsdeutsch. Lehrbuch / C. Conlin. – München: Verlag Klett Edition Deutsch GmbH, 1995.– 216 s.
13. Griesbach H. 4 000 deutsche Verben: ihre Formen und ihr Gebrauch / H. Griesbach in Zusammenarbeit mit Gudrun Uhlig.– Ismaning: Max Hueber Verlag, 1991. – 173 с.
14. Hering A. Geschäftskommunikation [учебное пособие] / A. Hering, M. Matussek. – К. : Методика, 2000. – 240 с.
15. Bartling H. Grundzüge der Volkswirtschaftslehre / H. Bartling, F. Luzius. – München : Verlag Franz Vahlen, 2000. – 319 s.
16. Bussmann H. Lexikon der Sprachwissenschaft 2 Aufl. / H. Bussmann. – Stuttgart: Kröner, 2000. – 828 s.
17. Daneš F. Zur linguistischen Analyse der Textstruktur / F. Daneš In: Folia linguistica. Acta Societatis linguisticae Europaeae. – 2012. –Т. IV, 1/2. – S. 76.
18. Erben I. Abriss der deutschen Grammatik / I. Erben. – Berlin: Akademie-Verlag, 2000. – 15 s.
19. Fleischer H. Starke und unregelmäßige Verben im Deutschen: mit Beispielen und Übungen zur Ausländer / H. Fleischer, A. Herzog, H. Riedel. – Aufl. – Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie, 1981. – 263 s.
20. Griesbach H. Das deutsche Verb: Form, Gebrauch, Funktion, Stellung / H. Griesbach. – München: Max Hueber Verlag, 1987. – 276 s.
21. Hahn W. von Fachkommunikation: Entwicklung – Lingwistische Konzepte- Betriebliche Beispiele / W Hahn. – Berlin: New-Your: de Gruyter, 1983 – 139 s.
22. Motsch W. Wortbildungsregeln. Überlegungen zu den empirischen Anforderungen an eine Theorie der Wortbildung / W. Motsch // Festschrift für K. Hyldgaard – Jensen. – Kopenhagen, 1987. – S. 207–216.
23. Schendels E. Deutsche Grammatik. Morphologie. Syntax. Text / E. Schendels. – M.: VYSSAIA ŠKOLA, 1979. – 397 s.
24. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache / Th. Schippan. – [2. durchges. Aufl.] – Tübingen, 2002. – 307 s.